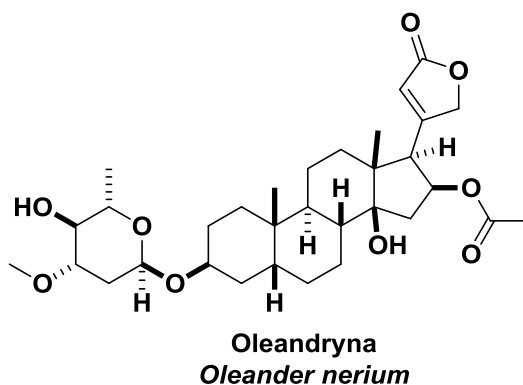

Synteza pochodnych oleandryny. Poszukiwanie nowych leków w starych ziołach.

Jerzy Wicha

Instytut Chemii Organicznej P. A. N.

Oleandryna należy do grupy kardenolidów, glikozydów obejmujących steroidowy aglikon oraz resztę cukrową o specyficznej budowie.

Kardenolidy występują w leczniczych roślinach rozpoznanych i stosowanych przypuszczalnie od czasów prehistorycznych (a aglikony również w pewnych płazach). Do najbardziej znanych przedstawicieli tej grupy oprócz oleandryny występującej w roślinie *Oleander nerium* należą digitoksygenina z *Digitalis purpurea* i ouabanina z *Strophantus gratus*. Głównym obszarem zastosowania kardenolidów jest leczenie zaburzeń pracy serca.

Współczesne badania wykazały, że kardenolidy, szczególnie oleandryna, wykazują silne i specyficzne działanie cytostaticzne i mogą znaleźć zastosowanie jako leki przeciwrakowe. Podjęto ponowne badania składników *Oleander nerium* w poszukiwaniu pochodnych oleandryny o lepszych wskaźnikach farmakologicznych. Jednakże badania nad syntezą oleandrygeniny i ewentualnie jej analogów nie były dotąd prowadzone.

Naszym celem było opracowanie metody syntezy oleandrygeniny (agliconu oleandryny) posługując się stosunkowo łatwo dostępnymi związkami modelowymi. W charakterze związku wyjściowego została wybrana pochodna androstanu (Schemat). Bania koncentrowały się na transformacjach gęsto podstawionego i przestrzennie osłanianego pierścienia D. W rezultacie opracowano metodę syntezy agliconu oleandryny, która także może być zastosowana do głównych składników tradycyjnego chińskiego preparatu leczniczego Ch'n Su.

